

[Strona Główna](#) > ... > [Postępowanie Sądowe](#) > [Sprawy Cywilne](#) > [Uznawanie i wykonywanie Orzeczeń Sądowych](#) > [Jak Doprowadzić Do Wykonania Orzeczenia](#) > [France](#)

Jak doprowadzić do wykonania orzeczenia

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Co oznacza wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych?

Egzekucja (oznaczająca egzekucję przymusową, ponieważ w przypadku dobrowolnego spełnienia przez dłużnika jego zobowiązań nie wszczyna się postępowania) obejmuje wszystkie rodzaje postępowań umożliwiających zmuszenie dłużnika do wywiązania się z zobowiązań, których wykonanie nakazano mu w tytule wykonawczym. Do tytułów wykonawczych zalicza się przede wszystkim wyroki (sądów francuskich lub zagranicznych) i akty notarialne, którym nadano klauzulę wykonalności (zob. odpowiedź na pytanie nr 2 poniżej). Zgodnie z prawem francuskim w drodze tych tytułów dłużnika można zobowiązać: do zapłaty, do działania albo zaniechania działania oraz do wydania rzeczy lub jej zwrotu.

Prawo do egzekucji dotyczy wyłącznie majątku dłużnika. Nie przewidziano możliwości przeprowadzenia egzekucji osobistej. Oznacza to na przykład, że dłużnikowi nie można wymierzyć kary pozbawienia wolności wyłącznie z powodu zwłoki w spłacie długu. Odmowa spełnienia pewnych zobowiązań (obowiązków alimentacyjnych) stanowi jednak przestępstwo, za które dłużnik może zostać pociągnięty do odpowiedzialności karnej i skazany na karę pozbawienia wolności. Ta sama zasada dotyczy ogłoszenia upadłości przez dłużnika działającego w złej wierze.

Zobowiązania do zapłaty można wyegzekwować na drodze prawnej za pośrednictwem zajęcia środków pieniężnych, ruchomości lub nieruchomości należących do dłużnika. Jeżeli zajęcie dotyczy kwoty pieniężnej, zajętą kwotę przekazuje się wierzycielowi (przykładowo zajęcie rachunku bankowego). Jeżeli zajęcie dotyczy ruchomości lub nieruchomości należącej do dłużnika, zajęcie skutkuje przymusową sprzedażą określonego składnika majątku, a zyski ze sprzedaży przekazuje się wierzycielowi do wysokości przysługującej mu wierzytelności.

Zobowiązania do wydania lub zwrotu różnią się w zależności od charakteru składnika majątku. W przypadku ruchomości składnik majątku zostaje zajęty w celu jego zwrotu prawowitemu właścicielowi. W przypadku nieruchomości przywrócenie jej posiadania na rzecz właściciela następuje poprzez eksmisję osoby zajmującej lokal bez tytułu prawnego.

Ponieważ nie można fizycznie zmusić osoby do spełnienia jej zobowiązania do działania lub zaniechania, sąd wydaje w tym celu wyrok, w którym nakłada na dłużnika karę pieniężną. Dłużnik ma obowiązek zapłacić tę karę w razie uchybienia swoim zobowiązaniom. Należną kwotę oblicza się proporcjonalnie do okresu niepodejmowania czynności (w przypadku zobowiązań do działania) lub proporcjonalnie do liczby przypadków niewywiązania się z zobowiązania do zaniechania czynności. Ponieważ zobowiązania do zapłaty, do wydania lub zwrotu również interpretuje się jako zobowiązania do działania, oprócz zastosowania dodatkowo innych środków egzekucji przymusowej możliwe jest również nałożenie kary pieniężnej.

Należy ponadto zauważyć, że co do zasady przedmiotem środków egzekucji przymusowej mogą być wyłącznie zobowiązania stwierdzone tytułem wykonawczym.

2 Jakie organy są właściwe w zakresie wykonywania orzeczeń?

Komornicy sądowi (*huissiers de justice*) są jedynymi podmiotami uprawnionymi do przeprowadzania egzekucji przymusowej. Komornicy są urzędnikami publicznymi i ministerialnymi. W związku z tym mianuje ich Minister Sprawiedliwości, który kontroluje, czy wypełniają oni swoje zadania zgodnie z rygorystycznymi zasadami deontologii. Usługi komornika są odpłatne (zob. odpowiedź na pytanie nr 3 poniżej). Wierzyciel uiszcza z góry opłatę za zastosowanie środków egzekucji przymusowej, a następnie dochodzi jej zwrotu od dłużnika.

Jeżeli konieczne jest wszczęcie postępowania sądowego, sędzią właściwym jest zasadniczo sędzia właściwy ds. egzekucyjnych, tj. sędzia jednolitego sądu powszechnego (*tribunal judiciaire*) mający szczególne kompetencje.

Środki zabezpieczające powództwo zasadniczo zarządza sędzia właściwy ds. egzekucyjnych, ale w drodze wyjątku może je również zarządzić prezes sądu gospodarczego (*tribunal de commerce*), jeżeli ich celem jest zabezpieczenie roszczenia wchodzącego w zakres właściwości tego sądu.

Aby zwrócić się do komisarza sądowego (*commissaire de justice*, dawniej komornik sądowy - *huissier de justice*) o wszczęcie egzekucji przymusowej nie jest konieczne korzystanie z usług prawnika.

Przymus adwokacki obowiązuje jednak na każdym etapie postępowania mającego na celu zajęcie nieruchomości. W drodze wyjątku dłużnik może samodzielnie zwrócić się do sędziego właściwego ds. egzekucyjnych o zezwolenie na polubowną sprzedaż nieruchomości.

W innych postępowaniach co do zasady obowiązuje przymus adwokacki, chyba że zaskarżona czynność egzekucyjna dotyczy roszczenia o wartości mniejszej niż 10 000 euro. W tym przypadku strony mogą stawić się przed sądem osobiście lub skorzystać z pomocy adwokata, małżonka, konkubenta, osoby, z którą zawarły cywilny pakt solidarności, krewnych lub powinowatych w linii prostej, krewnych lub powinowatych w linii bocznej do trzeciego stopnia włącznie oraz osób świadczących usługi wyłącznie na rzecz strony lub wyłącznie na rzecz jej przedsiębiorstwa, a także być reprezentowanymi przez dowolną z wyżej wymienionych osób.

3 Jakie warunki muszą być spełnione, aby można było wydać tytuł wykonawczy?

3.1 Postępowanie

Wykaz tytułów wykonawczych uznawanych we Francji zawarto w art. L. 111-3 kodeksu cywilnego postępowania egzekucyjnego (*code des procédures civiles d'exécution*). Są to:

- prawomocne orzeczenia wydane przez sądy powszechne lub sądy administracyjne, a także ugody, którym sądy te nadały klauzulę wykonalności;
- zagraniczne akty i wyroki oraz orzeczenia arbitrażowe uznane za wykonalne na podstawie orzeczenia niepodlegającego zaskarżeniu o charakterze zawieszającym, bez uszczerbku dla mających zastosowanie przepisów prawa Unii Europejskiej;
- orzeczenia wydane przez Jednolity Sąd Patentowy;
- wyciągi z oficjalnych sprawozdań z postępowania pojednawczego, podpisane przez sędziego i strony;
- akty notarialne zawierające klauzulę przyznającą upoważnienie do wykonania;
- porozumienia o rozwodzie na zgodny wniosek małżonków w drodze prywatnej umowy podpisanej przez strony i kontrasygnowanej przez ich adwokatów, zaprotokołowanej przez notariusza na zasadach przewidzianych w art. 229-1 kodeksu cywilnego (*code civil*);
- tytuły wydawane przez komisarzy sądowych (*commissaire de justice*) w przypadku niezapłacenia czeku lub w przypadku zawarcia układu między wierzycielem a dłużnikiem na warunkach określonych w art. L. 125-1 kodeksu cywilnego postępowania egzekucyjnego;
- tytuły wydawane przez osoby prawne prawa publicznego, i zakwalifikowane jako takie przez prawo, lub decyzje, których skuteczność w świetle prawa jest równoważna skuteczności orzeczenia;
- porozumienia i dokumenty zawierające treść ugody zawartej w wyniku mediacji, postępowania pojednawczego lub postępowania mającego na celu rozstrzygnięcie sporu wyłącznie przez strony reprezentowane przez adwokatów, bez udziału osób trzecich (*procédure participative*), jeżeli zostały one kontrasygnowane przez adwokatów każdej ze stron i zatwierdzone przez właściwy sąd.

Orzeczenia sądów powszechnych stanowią tytuły wykonawcze, w związku z czym umożliwiają zastosowanie środków egzekucji przymusowej, jeżeli nie podlegają zaskarżeniu o charakterze zawieszającym takim jak apelacja lub sprzeciw, jeżeli tymczasowe wykonanie ma obowiązkowy charakter (dotyczy to zasadniczo orzeczeń pierwszoinstancyjnych) lub jeżeli sędzia nadał orzeczeniu rygor tymczasowej wykonalności. Orzeczenia sądów administracyjnych podlegają wykonaniu nawet wówczas, gdy możliwe jest ich zaskarżenie.

Dozwolone środki egzekucji przymusowej

Jeżeli osoba otrzymała tytuł wykonawczy, może zasadniczo zastosować dowolny środek egzekucji przymusowej przewidziany w kodeksie cywilnego postępowania egzekucyjnego bez konieczności wcześniejszego uzyskania zgody sędziego. W przypadku dwóch środków egzekucji przymusowej wymagana jest jednak wcześniejsza zgoda sędziego:

- zajęcie wynagrodzenia, na które zezwolenie wydaje sędzia właściwy ds. egzekucyjnych (*juge de l'exécution*) właściwy dla miejsca zamieszkania dłużnika lub osoby trzeciej, u której znajdują się wierzytelności dłużnika, jeżeli dłużnik mieszka za granicą lub nie ma stałego miejsca pobytu;
- zajęcie nieruchomości, którego dokonuje sędzia właściwy ds. egzekucyjnych właściwy dla miejsca położenia tej nieruchomości.

Ponadto każde zajęcie kwoty niższej niż 535 euro dokonane w lokalu mieszkalnym wymaga udzielenia uprzedniego zezwolenia przez sędziego właściwego ds. egzekucyjnych.

W kodeksie cywilnego postępowania egzekucyjnego przewidziano rozmaite środki egzekucji przymusowej, które różnią się w zależności od składnika majątku będącego przedmiotem egzekucji (nieruchomości, rzeczy ruchome, środki pieniężne itd.; zob. odpowiedź na pytanie 4.2 poniżej). W każdym razie środki te muszą ograniczać się do minimum niezbędnego do odzyskania wierzytelności, a przy ich wyborze nie może dochodzić do nadużyć.

W drodze odstępstwa od zasady, zgodnie z którą środki egzekucji przymusowej można zastosować wyłącznie na podstawie tytułu wykonawczego, przed uzyskaniem takiego tytułu można skorzystać ze środków zabezpieczających powództwo. Dzięki takim środkom wierzyciel może zabezpieczyć swój interes prawny w oczekiwaniu na wydanie tytułu wykonawczego.

Do środków zabezpieczających powództwo zalicza się zajęcie na zabezpieczenie i ustanowienie zastawu sądowego. Sędzia zezwala na zastosowanie tych środków, jeżeli co do zasady wierzytelność wydaje się uzasadniona i jeżeli wierzyciel wykaże, że zachodzą okoliczności faktyczne, które mogą uniemożliwić odzyskanie wierzytelności. Wcześniejsza zgoda sędziego nie jest wymagana, jeżeli na korzyść wierzyciela wydano wyrok, który nie jest jeszcze wykonalny. W każdym przypadku środki zastosowane w tych okolicznościach wygasają, jeżeli komornik sądowy nie zawiadomi o nich bezzwłocznie dłużnika i jeżeli wierzyciel nie wniósł o wszczęcie postępowania rozstrzygającego co do istoty sprawy w celu otrzymania orzeczenia sądu stwierdzającego zasadność jego roszczenia.

Ramy czasowe stosowania środków egzekucji przymusowej

Środki egzekucji przymusowej można stosować wyłącznie w godzinach 6.00–21.00. Ponadto nie można ich stosować w niedziele i dni ustawowo wolne od pracy, chyba że zezwoli na to sędzia właściwy ds. egzekucyjnych.

Koszt środków egzekucji przymusowej

Usługi komisarza sądowego należy opłacić. Wierzyciel uiszcza z góry opłatę za zastosowanie środków egzekucji przymusowej, a następnie dochodzi jej zwrotu od dłużnika – oprócz wierzytelności. W każdym przypadku wierzyciel pokrywa jednak część tych kosztów.

Wynagrodzenie komornika sądowego określono w dekrete nr 2016-230 z dnia 26 lutego 2016 r. i w rozporządzeniu z dnia 26 lutego 2016 r., w którym ustalono kwotę należną za każdą czynność egzekucyjną. W cenniku tym przewidziano przede wszystkim:

- stałą stawkę za każdą czynność, której wysokość ustala się ryczałtowo zgodnie z rozporządzeniem; w zależności od kwoty roszczenia stawkę tę mnoży się przez 0,5 (jeżeli kwota roszczenia wynosi nie więcej niż 128 euro), przez 1 (jeżeli kwota roszczenia wynosi od 128 euro do 1 280 euro) lub przez 2 (jeżeli kwota roszczenia wynosi więcej niż 1 280 euro);

- opłatę za wszczęcie postępowania, którą pobiera się wyłącznie jeden raz za jeden tytuł wykonawczy; wynosi ona 4,29 euro, jeżeli kwota roszczenia wynosi mniej niż 76 euro, jeżeli natomiast kwota wynosi co najmniej 76 euro, wysokość opłaty jest proporcjonalna do kwoty roszczenia, ale nie może przekraczać 268,13 euro;
- opłatę za wyegzekwowanie należności i pobranie kwot; jest to degresywna proporcjonalna opłata, którą komisarz sądowy pobiera wyłącznie wówczas, gdy wyegzekwował lub pobrał całkowitą kwotę wierzytelności lub jej część; część tej opłaty pokrywa zawsze wierzyciel [art. A 444-32 kodeksu spółek handlowych (code de commerce)];
- opłaty kancelaryjne; komisarz sądowy pobiera kwotę 6,37 euro za każdą ratę wpłaconą przez dłużnika, z wyjątkiem salda zadłużenia, które nie uprawnia do pobrania tej kwoty; opłaty te nie mogą jednak przekraczać kwoty 32,74 euro w ramach tej samej sprawy;
- koszty podróży w wysokości 7,67 euro (8,80 euro w razie doręczenia wyłącznie drogą elektroniczną);
- VAT (20%);
- podatek zryczałtowany w wysokości 14,89 euro (na dzień 1 stycznia 2017 r.) – pobierany z kilkoma wyjątkami – który komisarze sądowi przekazują na rzecz Skarbu Państwa;
- opłaty pocztowe za pisma niezbędne do spełnienia wymogów formalnych postępowania;
- opłaty za usługi ślusarskie, koszty przeprowadzki, opłaty za garaż i magazynowanie mebli (wskazane na fakturze).

Przykładowo w przypadku wyegzekwowanej wierzytelności w wysokości 10 000 euro minimalna kwota opłat za niektóre czynności egzekucyjne przedstawia się następująco:

- zajęcie rachunku bankowego: 129,64 euro po opodatkowaniu (stała stawka, koszty podróży i podatek zryczałtowany);
- zajęcie i sprzedaż ruchomości: 114,21 euro po opodatkowaniu (stała stawka, koszty podróży i podatek zryczałtowany);
- zajęcie pojazdu poprzez oświadczenie złożone w prefekturze: 124,50 euro po opodatkowaniu (stała stawka, koszty podróży i podatek zryczałtowany);
- wezwanie do zapłaty równoważne z zajęciem nieruchomości: 178,55 euro po opodatkowaniu (stała stawka, koszty podróży i podatek zryczałtowany).

Oprócz wspomnianych opłat stałych przewidziano w szczególności opłaty naliczane proporcjonalnie, które w odniesieniu do całego roszczenia wynoszą 707,52 euro po opodatkowaniu, czy czym 118,46 euro z tej kwoty uiszcza dłużnik, a 589,06 euro – wierzyciel.

3.2 Główne warunki

Co do zasady dokonanie czynności egzekucyjnych na podstawie tytułu wykonawczego nie wymaga zgody sędziego (zob. odpowiedź na pytanie nr 3.1 powyżej).

Jeżeli wierzyciel nie uzyskał tytułu wykonawczego, może zastosować środki zabezpieczające powództwo, o ile spełnione zostaną określone warunki (zob. odpowiedź na pytanie nr 3.1 powyżej).

4 Przedmiot i charakter środków egzekucyjnych

4.1 Jakie składniki majątku mogą podlegać egzekucji?

Co do zasady środki egzekucji przymusowej może dotyczyć wszystkich składników majątku dłużnika.

W prawie przewidziano jednak, że w drodze wyjątku niektóre składniki majątku nie podlegają zajęciu. Dotyczy to przede wszystkim:

- sum pieniężnych niezbędnych do utrzymania; w związku z tym nie można np. zająć całego wynagrodzenia dłużnika, ponieważ musi on mieć wystarczające środki na zaspokojenie bieżących potrzeb; wysokość tej kwoty ustala się corocznie w zależności od kwoty wynagrodzenia dłużnika i liczby osób pozostających na jego utrzymaniu;
- przedmiotów codziennego użytku i niezbędnych do pracy zarobkowej dłużnika; co do zasady przedmioty te można zająć wyłącznie w celu zapłaty ich ceny lub jeżeli mają one znaczną wartość; wykaz tych przedmiotów zawarto w art. R. 112-2 kodeksu cywilnego postępowania egzekucyjnego; nie można na

przykład zajęć łóżka lub stołu dłużnika, chyba że zajęcia dokonuje się w związku z niezapłaceniem ich ceny lub że przedmioty te mają znaczną wartość;

- przedmiotów niezbędnych dla osób niepełnosprawnych lub przeznaczonych do opieki nad osobami chorymi; zajęciu nie podlega na przykład wózek inwalidzki należący do osoby niepełnosprawnej.

Osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą również w pewnych przypadkach korzystają ze szczególnej ochrony obejmującej cały ich majątek lub jego część.

4.2 Jakie skutki mają środki egzekucyjne?

Egzekucja z ruchomości i wierzytelności pieniężnych ma charakter wieloetapowy. W pierwszej kolejności komisarz sądowy dokonuje ich zajęcia. Zajęcie uniemożliwia rozporządzanie majątkiem. Uniemożliwia także dłużnikowi zbycie zajętej ruchomości. Jeżeli dłużnik nie zastosuje się do nałożonego na niego obowiązku utrzymania ruchomości w posiadaniu, popełni przestępstwo. Jeżeli chodzi o zajęte kwoty pieniężne, zostają one zablokowane na rachunku dłużnika. Następnie komisarz sądowy zawiadamia dłużnika o zajęciu. Jeżeli dłużnik nie wniesie sprzeciwu do sędziego właściwego do spraw egzekucyjnych, komisarz sądowy może fizycznie zająć mienie ruchome i sprzedać je w drodze licytacji publicznej lub pobrać zajęte kwoty pieniężne. W razie sprzeciwu dłużnika sędzia właściwy ds. egzekucyjnych stwierdza zasadność zastosowania środka egzekucji przymusowej i zezwala na jego kontynuowanie albo – jeżeli nie został on skutecznie zastosowany – uchyla taki środek.

Zastosowanie środka egzekucji przymusowej z nieruchomości polega na zajęciu nieruchomości. W pierwszej kolejności komisarz sądowy doręcza dłużnikowi wezwanie do zapłaty równoważne z zajęciem, które skutkuje utratą przez dłużnika prawa do rozporządzania nieruchomością. Następnie wierzyciel wnosi o wszczęcie postępowania do sędziego właściwego ds. egzekucyjnych, który decyduje o dalszym toku sprawy. Jeżeli dłużnik wniesie o polubowną sprzedaż nieruchomości – o ile jest ona możliwa – sędzia zarządza polubowną sprzedaż i ustala jej termin. Jeżeli nie można polubownie sprzedać nieruchomości lub jeżeli nie udało się dokonać takiej sprzedaży, sędzia zarządza sprzedaż nieruchomości w drodze licytacji publicznej. Licytacja odbywa się na rozprawie prowadzonej przez tego sędziego.

4.3 Jak długo obowiązują takie środki?

Co do zasady tytuły wykonawcze podlegają wykonaniu przez dziesięć lat (art. L. 111-4 kodeksu cywilnego postępowania egzekucyjnego). Termin ten rozpoczyna bieg z chwilą dokonania czynności egzekucyjnej na podstawie tego tytułu.

5 Czy istnieje możliwość odwołania od takiego środka?

Pytanie to odnosi się wyłącznie do:

- zajęcia na zabezpieczenie, jeżeli wierzyciel nie uzyskał jeszcze tytułu wykonawczego;
- nakazów wydania lub zwrotu określonej ruchomości, jeżeli osoba występująca o wydanie lub zwrot ruchomości nie uzyskała jeszcze tytułu wykonawczego;
- zajęcia wynagrodzenia;
- zajęcia nieruchomości.

Czynności te stanowią bowiem jedyne środki egzekucji przymusowej, na które zgodę wydaje sędzia właściwy ds. egzekucyjnych. Od wyroków wydanych przez tego sędziego można wnieść apelację lub skargę kasacyjną do Sądu Kasacyjnego (Cour de cassation) w zależności od kwoty wierzytelności.

6 Czy istnieją ograniczenia dotyczące wykonywania orzeczeń, w szczególności odnoszące się do ochrony dłużnika lub terminów?

Co do zasady tytuły wykonawcze podlegają wykonaniu przez dziesięć lat (art. L. 111-4 kodeksu cywilnego postępowania egzekucyjnego). Termin ten rozpoczyna bieg z chwilą dokonania czynności egzekucyjnej na podstawie tego tytułu.

Środki egzekucji przymusowej można stosować wyłącznie w godzinach 6.00–21.00. Ponadto nie można ich stosować w niedziele i dni ustawowo wolne od pracy, chyba że zezwoli na to sędzia właściwy ds. egzekucyjnych.

Ponadto postępowanie egzekucyjne musi ograniczać się do minimum niezbędnego do odzyskania wierzytelności, a przy wyborze czynności egzekucyjnych nie może dochodzić do nadużyć.

Co więcej, niektóre składniki majątku nie podlegają zajęciu (zob. odpowiedź na pytanie 4.1 powyżej), a każde zajęcie ruchomości w celu ich sprzedaży dokonane w lokalu, w którym zamieszkuje dłużnik, wymaga uprzedniej zgody sędziego, jeżeli celem tego rodzaju zajęcia jest zaspokojenie wierzytelności innej niż wierzytelność alimentacyjna w wysokości poniżej 535 euro (art. L. 221-2 i R. 221-2 kodeksu cywilnego postępowania egzekucyjnego).

Jeżeli zaś dłużnik korzysta z immunitetu egzekucyjnego, składniki majątku objęte tym immunitetem nie mogą być przedmiotem żadnego środka egzekucji przymusowej. Aby zastosować środek egzekucji przymusowej wobec składnika majątku osoby, która korzysta z takiego immunitetu, ze względu na fakt, że immunitet nie obejmuje danego składnika, należy uzyskać wcześniejszą zgodę sędziego (art. od L. 111-1 do L. 111-3 i od R. 111-1 do R. 111-5 kodeksu cywilnego postępowania egzekucyjnego).

Powiązane strony

[Legifrance](#)

[Strona internetowa Krajowej Izby Komisarzy Sądowych \(Chambre Nationale des Commissaires de Justice\)](#)

Ta strona jest częścią portalu [Twoja Europa](#).

Państwa [opinia](#) na temat przydatności przedstawionych informacji jest dla nas ważna.

Ostatnia aktualizacja: 22/08/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.